

Innspill til ny dyrevelferdsmelding

Norsk Kylling har, som en del av næringen, hatt mulighet til å medvirke i tilbakemelding fra Animalia, men har behov for å utdype våre tilbakemeldinger på følgende tema:

- **Produksjon og driftsopplegg**

Norsk Kylling har, som det meste av slaktekyllingbransjen i Norge tilbudt miljøberikelser for slaktekylling. Dette har vi gjort siden 2017. Vi har utviklet en pakke med miljøberikelser, som inneholder plattformer, lucerneballer, hakkesteiner, strøbad og vagleplass. Dette har målbar positive effekt på slaktekyllingene (Vas, Ben Sassi et al. 2023). Det er imidlertid viktig at miljøberikelsene er biologisk relevante, slik at kyllingene bruker dem gjennom hele produksjonsperioden. De må også være greie å håndtere for bonden, og lette å rengjøre mellom innsett.

I 2018 la vi om hele vår produksjon til den saktevoksende slaktekyllinghybriden Hubbard, som har gitt store forbedringer på alle dyrevelferdsparametre som det er vanlig å måle i dag.

Siden 2022 har vi, som første storskala kyllingprodusent i verden, operert 100 % i samsvar med kravene i European Chicken Commitment (ECC)(CiWF). Dette innebærer i tillegg til miljøberikelser og bruk av en kyllingtype med bedre dyrevelferd, at vi gir kyllingene bedre plass (30 kg/m²) og tilgang til dagslys, enten i form av vindu, som fins i alle kyllinghus i vår verdikjede som er bygd etter 2020, eller i form av spesialutviklet LEDlys med naturlig dagslysspekter, inkludert UVA. Mer plass gjør det lettere for slaktekyllingene å utføre sin naturlige atferd (Vas, Ben Sassi et al. 2023), og gir mer rom for uforstyrret hvile (Forstlind, Blokhuis et al. 2021). Fjørfe ser et bredere spekter av lys enn det vi mennesker gjør, og forskning viser at kyllinger som har et valg foretrekker å tilbringe tid i dagslys, de er mer aktive, og viser mer naturlig atferd ved tilgang til dagslys (Sans, Tuytens et al. 2021). For vårt arbeid har vi mottatt utmerkelsen Special Recognition Award 2022 fra Compassion in World Farming, og i 2020 mottok vi også prisen Good Chicken Award.

- **Avl**

Avl er et viktig grunnlag for dyrehelse og dyrevelferd. Over lang tid har hovedfokus i avlsprogrammene i slaktekyllingbransjen vært hurtig vekst og høy andel brystmuskulatur. De senere årene har viktige helseparametre også blitt inkludert, men allikevel er det relativt høy forekomst av produksjonsrelaterte lidelser tett assosiert med høy tilvekst, som for eksempel ascites. Parallelt har det i de siste årene vært en økning i antall hybrider med lavere tilvekst og bedre helse, og stadig flere aktører i store deler av verden har begynt å ta i bruk slike hybrider. I den nylig publiserte EFSA Scientific Opinion on welfare of broilers on farm, anbefales det en grense for tilvekst på 50 g/dag. Det har hittil ikke vært noen formelle grenser for å definere saktevoksende slaktekylling, men i litteraturen er det nylig brukt grenser som sier at en tilvekst på over 60 g/dag er hurtigvoksende slaktekylling, tilvekst inntil 50 g/dag er medium saktevoksende, og tilvekst inntil 45 g/dag er saktevoksende. En hybrids tilvekst er definert av hybridleverandøren, og etableres under kontrollerte former, men vil i praksis kunne variere Ganske mye, ut fra slaktealder, og andre forhold, som management og fôr/fôringsregime. Norsk Kylling gjorde i 2017-2018 et skifte fra den hurtigvoksende hybriden Ross 308, til den mer saktevoksende hybriden Hubbard JA787. Dette skiftet har medført store forbedringer for dyrevelferden, med redusert dødelighet, redusert forekomst av produksjonsrelaterte lidelser, høyere aktivitetsnivå og økt utførelse av naturlig atferd. Dette er i tråd med funn som er gjort i eksisterende forskning, og er dokumentert gjennom forskning gjennomført i vår verdikjede (Forseth, Moe et al. 2023). Det finnes flere forskningsrapporter som viser at saktevoksende slaktekylling scorer bedre på dyrevelferdsparametre som det er vanlig å måle i slaktekyllingproduksjonen (Dixon 2020, Rayner, Newberry et al. 2020, Baxter, Richmond et al. 2021). Vi mener allikevel det er problematisk å sette

bestemte grenser for tilvekst. En tilnærming som vurderer hybrider ut fra en fastsatt protokoll, og som vurderer dyrebaserte parameter må anses å være et bedre grunnlag, da vi er kjent med saktevoksende hybrider som har hatt relativt store utfordringer med blant annet beinhelse.

Norsk Kylling ønsker å understreke at forbedret dyrevelferd også er god bærekraft. Vi fikk i 2021 hjelp av Asplan Viak og Nibio til å gjennomføre en LCA, for å se hvordan skifte av hybrid har påvirket vår påvirkning på miljøet. Rapporten fra denne analysen viser at vårt skifte av hybrid ikke har hatt negative effekt på vårt klimafotavtrykk. Tvert imot var resultatet en liten forbedring av klimafotavtrykket. En del av forklaringen er at vi ved å skifte til en hybrid med bedre dyrevelferd trenger 3 millioner færre kyllinger i året for å produsere samme mengde kjøtt. I tillegg gjør bedre eggproduksjon og lengre produksjonsperiode at vi får flere kyllinger fra hver høne i foreldredyrleddet, noes om veier opp store deler av det økte fôrbehovet i slaktekyllingleddet. Vi ser derfor ingen klimamessige betenkeligheter med å skifte til en slaktekyllinghybrid med bedre dyrevelferd.

Norsk Kylling har dekket alle kostnader av tiltak for forbedret dyrevelferd, slik at våre bønder ikke skal lide økonomisk. Økt arbeidsmengde kompenseres også. Vi anser det som svært viktig at bonden har økonomisk trygghet og forutsigbarhet. Dette har vi ivaretatt gjennom vår økonomimodell, som sikrer dekning av kostnadsøkninger for våre bønder og vi gjør kvartalsvise justeringer i henhold til prisjusteringer på innsatsfaktorer som påvirker bonden. Vi dekker utgifter til miljøberikelser direkte. På denne måten sikrer vi at bøndene har gode insentiver til å benytte alle miljøberikelser. Forutsigbar og trygg økonomi tror vi gir bonden ekstra motivasjon og energi til å gjøre en enda bedre jobb for økt dyrevelferd og vi ser at dette også øker investeringslyst /evne slik at vi også ser rask og god utvikling i andel av fjøs, tilknyttet vår verdikjede, med grønne bærekraftige miljøløsninger.

Norsk Kylling ser frem til dyrevernsmeldingen, og bidrar gjerne til mer innsikt og fakta om slaktekyllingproduksjonen, samt kostnader og konsekvenser av ulike tiltak for verdikjeden.

For Norsk Kylling ved Administrerende direktør Kjell Stokbakken

Merete Forseth, Fagsjef Dyrevelferd (sign.)

Norsk Kylling AS

Ansvarsrapport

Referanser:

- Baxter, M., A. Richmond, U. Lavery and N. E. O'Connell (2021). "A comparison of fast growing broiler chickens with a slower-growing breed type reared on Higher Welfare commercial farms." *PLOS ONE* **16**(11): e0259333.
- CiWF. "The European Chicken Commitment".
- Dixon, L. M. (2020). "Slow and steady wins the race: The behaviour and welfare of commercial faster growing broiler breeds compared to a commercial slower growing breed." *PLoS One* **15**(4): e0231006.
- Forseth, M., R. O. Moe, K. Kittelsen, E. Skjerve and I. Toftaker (2023). "Comparison of carcass condemnation causes in two broiler hybrids differing in growth rates." *Scientific Reports* **13**(1): 4195.
- Forslind, S., H. J. Blokhuis and A. B. Riber (2021). "Disturbance of resting behaviour of broilers under different environmental conditions." *Applied Animal Behaviour Science* **242**: 105425.
- Rayner, A. C., R. C. Newberry, J. Vas and S. Mullan (2020). "Slow-growing broilers are healthier and express more behavioural indicators of positive welfare." *Scientific Reports* **10**(1): 15151.
- Sans, E. C. O., F. A. M. Tuytens, C. A. Taconeli, A. S. Pedrazzani, M. M. Vale and C. F. M. Molento (2021). "From the Point of View of the Chickens: What Difference Does a Window Make?" *Animals (Basel)* **11**(12).
- Vas, J., N. Ben Sassi, G. Vasdal and R. Newberry (2023). "Better welfare for broiler chickens given more types of environmental enrichments and more space to enjoy them." *Applied Animal Behaviour Science* **261**: 105901.